

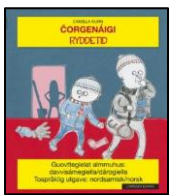
Nye samiske utgivelser – nyhetsbrev januar 2023

Skjønnlitteratur for barn og ungdom

Susanne Vallesæter: Elle ja doahttu – Elle og smokken

Tredje småbarnsbok om lille Elle. I denne boka har Elle mistet den røde smukken sin. Elle må lete etter den. Boka har tekst på nordsamisk og norsk. Den har store fine illustrasjoner av Liv Vatle. ISBN: 978-82-7601-273-6. Idut, 2022. 18 s. Innb.

Camilla Kuhn: Čorgenáigi/Ryddetid

Nordsamisk/norsk utgave. Det er ryddetid, men pappa og Jens vil heller dra i svømmehallen. Dessverre oppdager lillesøster dem idet de prøver å snike seg ut. Merkelig nok blir verken hun eller mamma sinte. Da pappa og Jens kommer frem til svømmehallen skjønner de endelig hvorfor. Løveunge er en serie hvor det er kun én setning på hver side slik at den egner seg for de aller ferskeste leserne. ISBN: 978-82-02-78542-0. Cappelen Damm, 2023. 32 s. Innb.

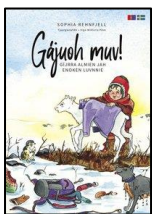
Camilla Kuhn: Rádjamájgge/Ryddetid

Lulesamisk/norsk utgave av Ryddetid (2012). Det er ryddetid, men pappa og Jens vil heller dra i svømmehallen. Dessverre oppdager lillesøster dem idet de prøver å snike seg ut. Merkelig nok blir verken hun eller mamma sinte. Da pappa og Jens kommer frem til svømmehallen skjønner de endelig hvorfor. ISBN: 978-82-02-78543-7. Cappelen Damm, 2023. 32 s. Innb.

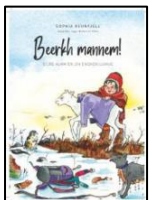
Camilla Kuhn: Daelie sjeakobe/Ryddetid

Sørsamisk/norsk utgave Ryddetid (2012). Det er ryddetid, men pappa og Jens vil heller dra i svømmehallen. Dessverre oppdager lillesøster dem idet de prøver å snike seg ut. Merkelig nok blir verken hun eller mamma sinte. Da pappa og Jens kommer frem til svømmehallen skjønner de endelig hvorfor. ISBN: 978-82-02-78541-3. Cappelen Damm, 2023. 32 s. Innb.

Sophia Rehnfjell: Gájuoh muv! – gjjrra Almien jah Enoken luvnnie / Rädda mig – vår hos Almmie och Enok

Det er i midten av mai og reinkalvene fødes i fjellene. Søsknene Almmie og Enok skal med foreldrene til deres sommersted. De skal frakte opp mat til sommeroppholdet, hogge ved og vokte reinflokken. Her venter også et eventyr for barna. Bildebok med tekst på umesamisk og svensk for aldergruppen 3-6 år. Illustrert av Inga-Wiktoria Påve. ISBN: 9789152708231. Sophia Rehnfjell, 2022. 28 s. Innb.

Sophia Rehnfjell: Beerh mannem! – gjjre almmien jih enoken luvnie

Sørsamisk oversettelse av Gájuoh muv!/Rädda meg! (2022) som er en av de aller første bøkene som er skrevet originalt på umesamisk. Langt inne i på fjellet, der verken telefon eller tv finnes, trives søsknene Almmie og Enok aller best. Vi følger de samiske barnas hverdag når de drar til familiens reingjeterhytte. ISBN: 978-82-93402-71-8. Gielem nastedh, 2022. 24 s. Heftet.

Odin Helgheim: Fenrisgumpe

Nordsamisk oversettelse av Fenrisulven (2020) – første bok i Helgheims tegneserie Ragnarok. Vikinggutten Ubbe Gunnhildsson har alt han kan ønske seg. En sterk mor som er glad i ham, en talentfull storebror som rettleder ham, gode venner og masse eventyr. Det er i grunnen lite som kan true idyllen, trodde han. Dette er en saga om å miste all kontroll til krefter mye mektigere enn deg selv, og om reisen for å vinne den tilbake. ISBN: 978-82-429-7466-2. Egmont serieforlaget, 2023. 127 s. Innb.

Odin Helgheim: Fenrisstálpe

Lulesamisk oversettelse av Fenrisulven (2020) – første bok i Helgheims tegneserie Ragnarok. Vikinggutten Ubbe Gunnhildsson har alt han kan ønske seg. En sterk mor som er glad i ham, en talentfull storebror som rettleider ham, gode venner og masse eventyr. Det er i grunnen lite som kan true idyllen, trodde han. Dette er en saga om å miste all kontroll til krefter mye mektigere enn deg selv, og om reisen for å vinne den tilbake. ISBN: 978-82-429-7468-6. Egmont serieforlaget, 2023. 127 s. Innbundet

Odin Helgheim: Fenrisesieppe

Sørsamisk oversettelse av Fenrisulven (2020) – første bok i Helgheims tegneserie Ragnarok. Vikinggutten Ubbe Gunnhildsson har alt han kan ønske seg. En sterk mor som er glad i ham, en talentfull storebror som rettleider ham, gode venner og masse eventyr. Det er i grunnen lite som kan true idyllen, trodde han. Dette er en saga om å miste all kontroll til krefter mye mektigere enn deg selv, og om reisen for å vinne den tilbake. ISBN: 978-82-429-7467-9. Egmont serieforlaget, 2023. 127 s. Innbundet.

Sara Vuolab: Trangt

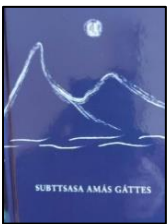
Norsk gjendiktning av Vuolabs debutbok Gárži (2019) hvor psykisk helse og spiseforstyrrelse er tema. Diktsamlingens sentrale tema er spisevansker, og om hvordan spisevansker er så mye mer enn bare spisevansker. Diktene avslører et savn etter kjærlighet, tilhørighet og medmenneskelighet. ISBN: 978-82-8263-490-8. ČálliidLágádus, 2022. 95 s. Innb.

Skjønnlitteratur for voksne

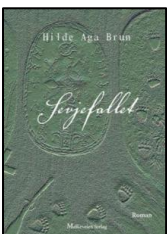
Ann-Hélen Laestadius: Straff

Frittstående oppfølger til romanen Stöld (2021). Romanen skildrer hvordan samiske barn ble skilt fra sine familier. De ble tvunget til å gå på nomadeskoler hvor det var forbudt å snakke samisk og hvor de fikk lære at dere egen kultur var noe å skjemmes over. Fortellingen er basert på virkelige hendelser med utgangspunkt i et av den svenske statens største svik mot samene. Nomadeskolen har ødelagt generasjoner og resultert i tap av språk, skam og brutte familieband. Svensk tekst. ISBN: 978-91-8905-136-2. Romanus & Selling, 2023. 350 s. Innb.

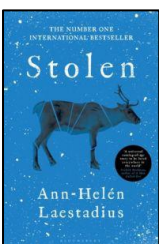
Subttsasa amás gáttes

Novellesamlingen Subttsasa amás gáttes inneholder oversatte noveller fra verdenslitteraturen. Noveller av Edgar Allan Poe, Anton Tjehov, Aleksis Kivi, Virginia Woolf, Arthur Conan Doyle, James Joyce, Lev Tolstoj med flere. ISBN 978-82-692239-5-8. Tjihkkom almmudahka. 2022. 201 s. ill. Innb.

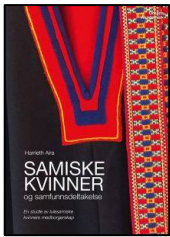
Hilde Aga Brun: Sevjefallet

Magister Niels Pedersen Muus er prest i Snåsa og har slått rot med sin familie. Han har mange jern i ilden, og hans spionvirksomhet under den nordiske krig mot svenskene får konsekvenser for ham. Næjtiens Lars Larsen, eier av Skjækerbomma, kommer også i berøring med krigens ofre. Han får møte en ny krig mot sitt folk og sin tro da pietistmisjonær Thomas Von Westen kommer for å tvinge de samiske næjtiene til omvendelse på Krossgården i 1723. En historisk/biografisk roman. ISBN:978-82-691358-1-7. Melkeveien forlag, 2022. 290 s. Innb.

Ann-Hélen Laestadius: Stolen

Oversettelse til engelsk av Stöld (2021). Som niåring blir Elsa vitne til at en mann dreper hennes egen reinkalv. Hun trues til taushet og blir smertelig bevisst på at hennes etnisitet vekker et glødende hat. Trusselen forandrer Elsa for alltid og gjennom årene bærer hun med seg et mykt reinøre som en påminnelse. Familien og slekta kjemper for rettferdighet, men i det stille vokser desperasjonen fram. ISBN: 9781526659989. Bloomsbury, 2023. 400 s. Innb.

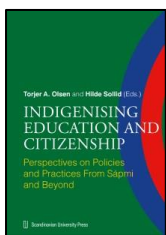
Harrieth Aira: Samiske kvinner og samfunnsdeltagelse – en studie av lulesamiske kvinners medborgerskap

Politisk deltakelse og politisk innflytelse for alle voksne borgere er et av de viktigste kriteriene som kjennetegner et demokrati. Aira presenterer her resultatene av sitt forskningsprosjekt om samisk kvinnehistorie fra Tysfjord, med hovedvekt på etterkrigstiden. Prosjektet har pågått fra 2016 til 2022 og har blant annet tatt opp spørsmål som lulesamiske kvinners medborgerskap. ISBN: 978-82-8104-539-2. Orkana, 2023. 379 s. Innb.

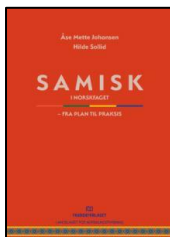
Inga Mabritt Bongo og Sara Inga Utsi Bongo: Duodje ja hábbmim

Boka tar for seg begrepet duodji, hvordan design flettes i duodji, og hvordan duodji og design har utviklet seg. I boka er det eksempler på duodji og design fra ulike områder. Målgruppe er elever på videregående trinn, men passer også for andre som er interessert i duodji og samisk design. Lulesamisk tekst. ISBN: 978-82-329-0568-3. Davvi Girji, 2023. 72 s. Innb.

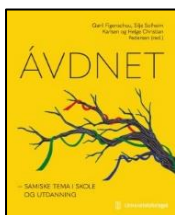
Indigenising Education and Citizenship – Perspectives on Policies and Practices From Sápmi and Beyond

Denne boken handler om urfolksutdanning og statsborgerskap. Boka undersøker de konseptuelle, politiske og pedagogiske spørsmålene knyttet til urfolks statsborgerskap og utdanning i fire forskjellige kontekster: Sápmi, Australia, Aotearoa/New Zealand og Namibia. Engelsk tekst. Torjer A. Olsen og Hilde Sollid ved UiT er redaktører. ISBN: 9788215053424. Universitetsforlaget, 2022. 339 s. Heftet.

Åse Mette Johansen, Hilde Sollid: Samisk i norskfaget – fra plan til praksis

Ressursbok som skal bidra til at lærere får et godt grunnlag for å undervise om urfolkstematikk, og den skal hjelpe lærerstudenter og lærere til å ivareta intensjonene i gjeldende planverk om samisk i norskfaget. Gjennom opplæringa skal elevene i den norske skolen få innsikt i samenes historie, kultur, samfunnsliv og rettigheter. De skal også lære om mangfoldet og variasjonen i samisk kultur og samfunnsliv. ISBN: 978-82-450-3855-2. Fagbokforlaget, 2022. 160 s. Heftet.

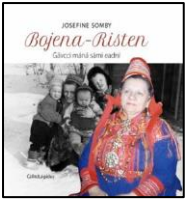
Ávdnet – samiske tema i skole og utdanning

Det er behov for mer kunnskap om hvordan vi i lærerutdanningene og skolen kan jobbe faglig og didaktisk med samiske temaer. Samisk historie, kultur og samfunn har en vesentlig plass i både Forskrift om plan for grunnskolelærerutdanningene og i LK20. Men hvordan kan samiske emner inkluderes i fagdidaktiske praksiser i et bredt spekter av skolefag og lærerutdanningsfag? Gøril Figenschou, Silje Solheim Karlsen og Helge Christian Pedersen er redaktører. ISBN: 978-82-15-05804-7. Universitetsforlaget, 2023. 326 s. Heftet.

Torjer Andreas Olsen og Jill Abelsen Olsen: Samiske temaer og perspektiver i alle barnehager – fra rammeplan til praksis

I 2017 fikk barnehagen ny rammeplan. Planen innebærer en betydelig økning av det samiske innholdet. Barnehager i Norge – uansett hvor i landet de ligger – er forpliktet til å synliggjøre samisk kultur og mangfold og til å utvikle respekt og fellesskapsfølelse. Samiske barn og samiske barnehagers plass er styrket, med en klar betoning av rettigheter og forpliktelser. Innholdet er basert på lang erfaring både fra barnehagen og fra forskning, og gir kunnskap om ulike sider ved samisk samfunn, kultur, språk og historie. ISBN: 978-82-450-3948-1. Fagbokforlaget, 2023. 120 s. Heftet.

Josefine Somby: Bojena-Risten – Livet til en samisk åttebarnsmor

Josefine Somby fra Kautokeino har skrevet bok om sin mor Bojena- Risten (1932-1994). Her skildres hennes oppvekst som pleiebarn, familieliv og tvangsevakueringen under andre verdenskrig. Andre sentrale temaer er språk, identitet, verdier og hennes opp- og nedturer som menneske og mor. Norsk tekst. Boka er også gitt ut på nordsamisk. ISBN: 978-82-8263-510-3. ČállidLágádus, 2022. 66 s. Innb.

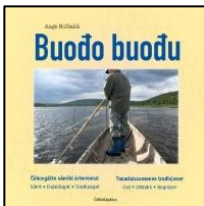
Josefine Somby: Bojena-Risten – gávcci máná sámi eadni

Josefine Somby lea čállán girji su eatni birra. Son muitala su bajásšaddan- ja bearašeallimis, oanehaččat eváhkoáiggis nuppi máilmmisoadis, giella ja identitehta, árvvuid ja olbmo girjás eallima birra. Son sáva dán girjii sisdoalu bokte nagodan lohkkiiide čábbát ja rehálaččat muitalit eatni eallimis mas vuolggasadji ii lean álki. Lea muitalus gos don beasat mojohallat ja vel gatnjaliid čađa bohkosit. Davvisámegillii. ISBN: 978-82-8263-502-8. ČállidLágádus, 2022. 66 s. Innb.

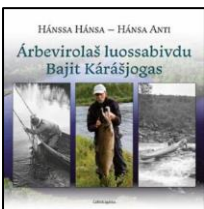
Anders Somby: Balddonasmáidnasat - ja muitalusat Sámis – Áslat Somby muitalan

Mánnga muitalusa dán girjii leat čállojuvvon nugo áhččán, Áslat Persen Somby, njálmálaččat lea muitalan daid. Muitalusaid juogadii jumešbártnážiiddisguin, Anders ja Per-Ivar Somby guoktáin, sudno mánnávuodabeivviin 1970-logus. Dát leat muitalusat maid vuodđun leat dološ sámi cukcasat, árbevirolaš balddonasmáidnasat, earet eará duoddaris, ja muđui smávva somás muitalusazat beaivválašallimis. ISBN: 978-82-8263-503-5. ČállidLágádus, 2022. 106 s. Innb.

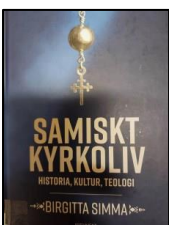
Aage Solbakk: Buodo buođu- Čáhcegátte sámii árbevierut – Tanadalssamenes tradisjoner

Boka tar for seg utviklingen av garnfiske-metodene, bruken av båten og laksen som viktig matressurs i Tanavassdraget. Det samiske fiskefagspråket i Tanadalen er helt unikt, og ordene som beskriver garnfisket i elva, kan være 4000-5000 år gamle. Disse ordene og uttrykkene er så presise og av slik nøyaktig-het at dette fagspråket må kunne betegnes som et vitenskapelig språk. Tekst på nordsamisk og norsk. ISBN: 978-82-8263-500-4. ČállidLágádus, 2022. 184 s. Innb.

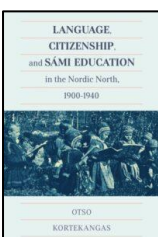
Hánsa Anti: Árbevirolaš luossabivdu – Bajit Kárášjogas

Bok om tradisjonelt laksefiske i Karasjok. Forfatteren fikk selv oppleve naturrikdommene i Øvre Karasjok da han som barn fikk være med å fiske laks med sin far. Den gang var det mange som fortsatt bodde i elvedalen. Naturrikdommene, og da særlig laksen om sommeren, gjorde Øvre Karasjok til et rikt område. Tekst på nordsamisk og norsk. ISBN:978-82-8263-492-2, ČállidLágádus, 2022. 70 s. Innb. 265

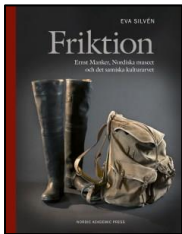
Birgitta Simma: Samiskt kyrkoliv - historia, kultur, teologi

Bok om samisk historie, kultur, spiritualitet og tradisjoner. Simma ønsker at menigheter gjennom en større forståelse for samisk kirkeliv, er bedre rustet til å møte behov av åndelige rom der samer kan bære med seg sin identitet og kultur. Birgitta Simma er prest og har hatt arbeid som stiftsadjunkt for samisk kirkeliv og samiske spørsmål i Luleå stift. Svensk tekst. ISBN: 9789173156257. Argument Förlag, 2022. 390 s. ill. Innb.

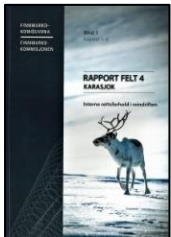
Otso Kortekangas: Language, Citizenship, and Sámi Education in the Nordic North, 1900-1940

Kortekangas undersøker hvordan utdanningspolitikken påvirket samene bosatt i de nordlige delene av Norge, Sverige og Finland. I denne detaljerte studien utforsker Kortekangas hva argumentene var for mangelen på samisk språk i skolen, hvordan samiske lærere har fremmet bruken av morsmålet sitt i skolesystemene, og hvordan samenes historie er sammenlignet med andre urbefolkninger og minoritetsbefolkninger globalt. Engelsk tekst. ISBN:9780228005698. McGill-Queen's University Press, 2021. 149 s.

Eva Silvéen: Friktion – Ernst Manker, Nordiska museet och det samiska kulturarvet

En forskerbiografi om Ernst Manker som var kurator ved Nordiska museet og for leder for museets samiske samlinger og som i sin samtid var den mest produktive formidler og samler av samisk kulturhistorie. Bokens fotografier, gjenstander og dokumenter er en del av det samiske kulturarven og er grunnlaget for Silvéens analyser. Svensk tekst. ISBN: 9789188909909. Nordic Academic Press, 2021. 320 s. Innb.

Finnmarkskommisjonen: Rapport felt 4 Karasjok – Interne rettsforhold i reindriften (3 bind)

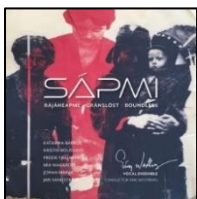
Finnmarkskommisjonens rapport med konklusjoner om interne rettsforhold i reindriften i felt 4 Karasjok ble offentliggjort 1. desember 2022. Rapporten behandler 27 saker om interne rettsforhold i reindriften, og er andre (og siste) delrapport for felt 4 Karasjok. Finnmarkskommisjonen. 2022. 3 bind.

Reindriftsutvalget: Forslag til endret reindriftslov

Sametinget og Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL) har opprettet et samisk offentlig lovutvalg som skal se på behovet for å endre på dagens reindriftslov. Utvalget har utredet reindriftsloven av 15. juni 2007 nr. 40 med henblikk på behov for endringer. Herunder skulle utvalget vurdere foreslåtte, men ikke vedtatte lovforslag, og eventuelt gjøre framlegg om ytterligere endringer som bidrar til å styrke den enkelte reindriftsutøvers rettsstilling og som har legitimitet i reindriftnæringen. Sametinget, 2022. 453 s./Samediggi, 2022

Musikk

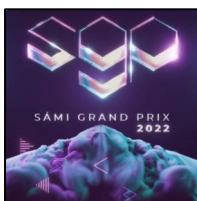
Erik Westberg Vocal Ensemble: Sápmi – Rájáheapme/Gränslöst/Boundless (CD)

Dette albumet er et samarbeidsprosjekt mellom de samiske artistene Frode Fjellheim, Katarina Barruk, Johan Märak og Erik Westberg Vocal Ensemble. Albumet inneholder 11 spor hvor joik og samisk musikk kombineres med moderne korsang. Det omfattende heftet inneholder, ved siden av verkkommentarer og biografier, også sangtekster på både engelsk, svensk og nordsamisk. SCD1184. Swedish Society, 2022. 1 CD (60 min.)

KEiINO: OKTA guokte (CD)

KEiINO har siden debuten i 2019 etablert seg som et av Norges mest-strømmede popband og har med sine mange singelutgivelser fått mange hengivne internasjonale fans. I Norge var MONUMENT 5. mest spilte norske låt på radio i 2021, og etno-elektro-pop trioen med røtter i Kautokeino, Oslo og Kristiansand har turnert i inn- og utland. HW2201. Hugoworld, 2022. 1 CD (59 min, 51 s.)

Sámi Grand Prix 2022 (CD)

Albumet inneholder 12 spor med låter som var med i Sámi Grand Prix 2022. Ingá-Máret Gaup-Juuso vant sang-kategorien med sangen Dovdameahttumii og Jörgen Stenberg vant joik-kategorien med joiken Skilgget. De andre deltakerne var Sara Elvira Kuhmunen, Ailloš, Johan Anders Bær, Inga Marie Nilut, Máhtte Ánte J. Sara, Aili, SUÁ Mirja Palo, Natalie Carrion, Elin & The Woods. DATDI-102. DAT, 2022. 1 CD (29 min., 22 sek.)

For mer informasjon om utgivelsene se: <http://samiskbibliotektjeneste.tromsfylke.no>

Dearwuodáguin - Vennlig hilsen

Edel Olsen

Rådgiver Troms og Finnmark fylkesbibliotek - Samisk bibliotektjeneste